

T.C.
İstanbul Aydın Üniversitesi

KÜNYE:

T.C. İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

Dr. Mustafa AYDIN

İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet
Başkanı

Prof. Dr. Yadigar İZMİRLİ

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ömer ÖZYILMAZ

İstanbul Aydın Üniversitesi Rektör Yardımcısı
İstanbul Aydın Üniversitesi Araştırma Merkezleri
Koordinatörü

Prof. Dr. Mehmet Fatih ALTAN

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Müdürü

Doç. Dr. Müberra Eser AYDEMİR

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Müdür Yardımcısı

Serhat YILMAZ

Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Proje Koordinasyon Uzmanı

**Afet Eğitim Uygulama
ve Araştırma Merkezi
Aylık e - Bülten**

Ağustos 2017

Sayı: 02

Yayına Hazırlayan
Serhat YILMAZ

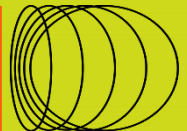
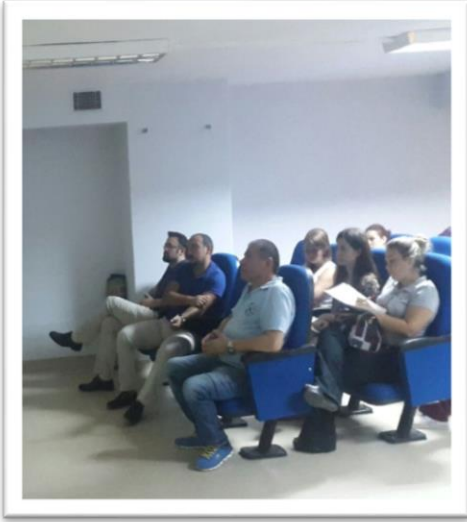
Diş Hekimliği Fakültesi Hastanesi ve ADSM Personelinin Afete Hazırlık Eğitimleri ve Afet Acil Durum Planlama Çalışmaları Başladı

Kurumsal düzeyde afet hazırlık çalışmaları afet sonrası hizmet sürekliliğinin sağlanması için yerine getirilmesi gereken bir sorumluluktur. Özellikle sağlık kuruluşlarının afet mağduru olmaları durumunda bile halkın bu kuruluşlardan hizmet talep etmeye devam edecekleri ve hatta bu talebin normal zamanlara göre daha fazla artacağı gerçeği, afetlere hazırlık sağlık sektöründe görev alan kurumlar için öncelikle yerine getirilmesi gereken sorumluluk olmaktadır.

İstanbul Aydın Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Hastanesi bu sorumluluğun gerekliliği olarak afete hazırlık çalışmalarını en üst seviyeye çıkarabilmek için Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi ile ortak bir çalışma başlatmıştır.

Dört adımdan oluşan çalışmanın birinci adımını tüm personelin afetlere yönelik bireysel hazırlıklarını tamamlayabilecekleri Afete Hazırlık Eğitimleri oluşturmaktadır. İkinci adımda ise olası bir afet ve acil duruma karşı risklerin azaltılacağı ve kurumun kendi kapasitesi ile cevap verebileceği Afet Acil Durum Planlama çalışması gerçekleştirilecektir. Çalışmanın üçüncü adımında gerçekleştirilecek tüm faaliyetlerin işlerliğinin test edileceği bir tatbikat gerçekleştirilecektir. Dördüncü adımda tatbikat sonucu elde edilen geri bildirimlere göre planın güncellenmesi yapılacaktır.

14 Ağustos 2017 tarihinde Bahçelievler Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi personelinin afete hazırlık eğitimleri gerçekleştirilerek çalışma start almıştır.

Türkiye'de Afet Yönetimi Yaklaşımlarında Temel Problemler Yazı Dizisinin Birinci Bölümü Birçok Ulusal ve Yerel Medyada Yayınlandı

İstanbul Aydın Üniversitesi Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (AFAM) olarak ülkemizde yürütülen afetlere hazırlık çalışmalarının yeterliliklerinin değerlendirildiği bir çalışma başlattık. Çalışma kapsamında aylık yayınladığımız e-bülten içerisinde "Türkiye'de Afet Yönetimi Yaklaşımlarında Temel Problemler" bölümü oluşturduk. Bu bölüm içerisinde gerek sivil toplum kuruluşlarınca gerekse kamu kurumlarının yürütülen tüm afetlere hazırlık çalışmalarını incelemekte ve bu çalışmaların ideal hazırlık seviyesine ulaşması için ne tür tamamlayıcı faaliyetlerle desteklenebileceğine yönelik görüşler sunmaktayız. Zaman zaman bu alanda görev alan uzmanlarla yapacağımız röportajlarla da destekleyeceğimiz bu bölümde ülkemiz için örnek olabilecek uluslararası çalışmaları da yakından takip etmekteyiz. Afetlerin ulusal gelişebilirliğimize yapacağı olumsuz etkileri en aza indirmede yerine getirmemiz gereken bir sorumluluk olarak gördüğümüz bu çalışmanın Temmuz 2017 e-bülteni içerisinde yayınladığımız ilk bölümü birçok ulusal ve yerel medya tarafından ilgiyle karşılandı ve yayınlandı.

Yazı dizisinin birinci bölümünün tam metnine haber görselleri altında yer alan linklerden erişilebilir.

<http://www.milliyet.com.tr/afet-oncesi-hazirlik-afet-anindaki-mudahaleden-istanbul-yerelhaber-2236315/>

<http://www.iha.com.tr/haber-afet-oncesi-hazirlik-afet-anindaki-mudahaleden-daha-onemli-667022/>

<http://www.yenimarmaragazetesi.com/-afet-oncesi-hazirlik-afet-anindaki-mudahaleden-daha-onemli-128294.html>

AFAM'dan 17 Ağustos 1999 Depremi 18. Yıl Dönümü Röportajı

Resmi rakamlara göre 17 bin 840 kişinin hayatını kaybettiği ve merkez üssünün Düzce olan 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi'nin 18. yıldönümü nedeniyle gerçekleştirdiğimiz röportaj yerel ve ulusal düzeyde çok sayıda mecrada yayınlandı. Ülkemizde afetlerle ilgili yürütülen çalışmalarda görüşlerine önem verilen kurumlardan biri olan İstanbul Aydın Üniversitesi Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak gerçekleştirdiğimiz röportajda 1999 Marmara Depremi'nden günümüze kadar gelen durum değerlendirildi.

Röportajda, Ege Bölgesi'nde gerçekleşen sismik faaliyetler nedeniyle kamuoyunun hassasiyetinin deprem özelinde artması ve bu bölgede gerçekleşen depremlerin olası İstanbul Depremine etkisine yönelik sorular hakkında kamuoyu bilgilendirilmeye çalışıldı.

Röportaj tam metnine haber görselleri altında yer alan linklerden erişilebilir.

<http://www.hedefhalk.com/yilmaz-istanbulu-18-yildir-depreme-hazirlayamadik-1163155h.htm>

<http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/korkutan-aciklama-olasi-istanbul-depremini-tetikleyebilir-1976401/>

<http://www.sayfahaber.com/haber/yilmaz-istanbulu-18-yildir-depreme-hazirlayamadik-337832.html>

<https://www.haberler.com/yilmaz-istanbulu-18-yildir-depreme-hazirlayamadik-9937489-haber/>

12.09.2017, Geyve İlçesi Orman Yangını /
Sakarya

11.09.2017, Domaniç İlçesi Orman Yangını /
Kütahya

07.09.2017, Mentеше İlçesi Orman Yangını /
İzmir

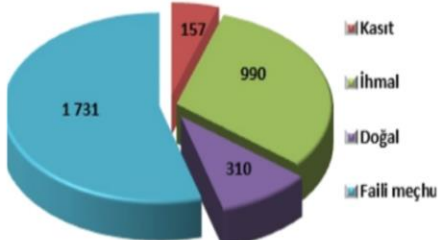
Türkiye’de Orman Yangınları Gelecek İçin Büyük Risk Teşkil Ediyor

Artan nüfus, genişleyen tarım arazileri, kentleşme ve sanayileşme gibi nedenlerle yoğun baskılar altında bulunan en önemli doğal kaynaklarımızdan biri olan ormanlarımız her yıl artan yangınlarla büyük risk altında bulunmaktadır. Akdeniz, Ege ve Marmara Bölgelerinde daha yoğun gerçekleşen orman yangınları son on yıl verileri dikkate alındığında ülke genelinde ortalama 2.649,1 yangın sayısı ile 9.818,5 hektarlık ormanlık alanın yok olmasına neden olmaktadır. Bu alanların tekrardan orman arazilerine kazandırılması için yılda ortalama 50 milyon dolarlık bir yatırımın yapılması gerekmektedir. Tüm bu sonuçları ile dikkate alındığında afet etkisi yaratan orman yangınlarının oluşmasında ise ortalama %90 üzeri bir etki ile insan faktörünün yer aldığı görülmektedir.

Sadece 2016 yılı verileri incelendiğinde meydana gelen 3.188 orman yangını olayından 157’sinin kasıt, 990’nın ihmal, 1731’nin faili meçhul ve 310’nun ise doğal kaynaklı nedenlerle meydana geldiği görülmektedir.

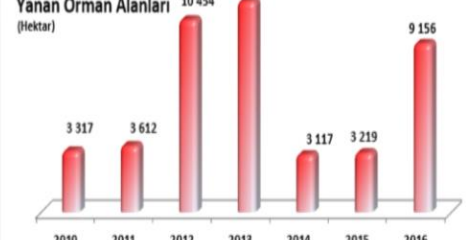
Mevcut tablo incelendiğinde ülke nüfusunun alınabilecek önlemler ve orman yangınlarının olumsuz sonuçları hakkında bilgilendirilmesi gelecekte karşılaşıcağımız daha büyük iklim problemlerinin azaltılmasına ve en önemli doğal kaynaklarımızdan olan ormanlarımızın sürdürülebilirliğine çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Çıkış Nedenlerine Göre Yangın Adetleri, 2016

2016 Resmi İstatistikleri / T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı – Orman Genel Müdürlüğü

2010-2016 Yanan Orman Alanları (Hektar)

2016 Resmi İstatistikleri / T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı – Orman Genel Müdürlüğü

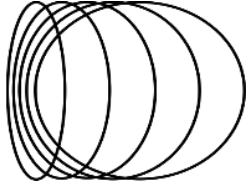
Yangın Sayıları, 2010-2016 (Adet)

2016 Resmi İstatistikleri / T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı – Orman Genel Müdürlüğü

İSTANBUL AYDIN
ÜNİVERSİTESİ
AFAM
AFET EĞİTİM, UYGULAMA
ve ARAŞTIRMA MERKEZİ

TÜRKİYE'DE AFET YÖNETİMİ YAKLAŞIMLARINDA TEMEL PROBLEMLER

İstanbul Aydın Üniversitesi Afet Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (AFAM) olarak ülkemizde afet ve acil durumlara neden olabilecek olaylara karşı toplumsal kapasitemizin geliştirilmesi için birçok çalışmayı eş zamanlı olarak uygulamaktayız. Bu çalışmalar esnasında, aslında toplum olarak afetlere karşı kırılgan bir yapıda olmamızın da temelini oluşturan sorunları da gözleme fırsatımız olmaktadır.

Karşılaştığımız bu problemlerin çözümü için bu alanda çalışan tüm paydaşlarımızın sahada edindikleri tecrübelerden faydalanabilmek amacıyla düzenli olarak çıkaracağımız e-bültenimiz içerisinde "Türkiye'de Afet Yönetimi Yaklaşımlarında Temel Problemler" bölümünü oluşturduk. Her sayı içerisinde farklı bir sorunun ve çözüm önerisinin değerlendirileceği bu bölümde paylaşımları halinde afetlere karşı hazırlık alanında görev alan tüm paydaşlarımızın çözüm önerilerini de değerlendirmeye açacağız.

"Türkiye'de Afet Yönetimi Yaklaşımlarında Temel Problemler" başlığı altında yayınladığımız yazı dizisinin ikincisinde bireysel, kurumsal, yerel ve merkezi düzeyde afet ve acil durum planlama çalışmalarının önemine değineceğiz.

Ülkemizde Afet Acil Durum Planlama Çalışmalarının Yeterliliği

Geçmiş dönemlerde yaşadığımız afetlerden edindiğimiz tecrübeler, yaşanan afetlerin büyük boyutlara ulaşmasının temelinde toplumsal ve yönetsel olarak bilgi ve bilinç eksikliğinin yer aldığı göstermektedir. Bu nedenle ne tür tehlikelerle karşı karşıya olduğumuzu belirleyecek ve bu tehlikelerin neden olacağı zararları afet öncesinden engelleyecek çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Risk azaltma olarak tanımladığımız bu yaklaşımın temelinde afet olmadan önce yapılacak her hazırlık afetin neden olacağı kayıp ve zararları azaltacaktır. Tarih boyunca yaşanan afetlerde bu farkındalığın oluşmaması ağır kayıplar için gerekçe olabilmekteydi. Ancak son 20 yılda dünya genelinde risk azaltma çalışmalarının önemi kavranabilmiş olmasına rağmen 21. yüzyılın geride bıraktığımız bölümüne baktığımızda gerek dünyanın gerekse ülkemizin ödediği bedeller dikkate alındığında, afetlere karşı çok da başarılı bir dönem geçirdiğini söylemek pek mümkün görünmemektedir.

AFET EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

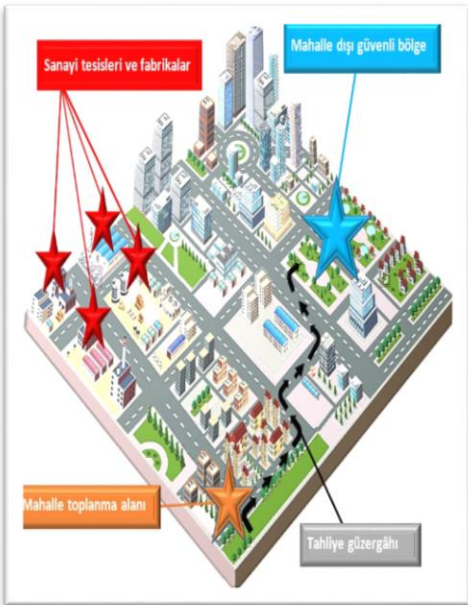
Bu duruma neden olan önemli etkenlerin başında afetlere yönelik gerçekleştirilen risk azaltma çalışmalarının belli bir seviyede kalması ve toplum tarafından içselleştirilmesini sağlayacak tamamlayıcı çalışmaların eksikliği yer almaktadır. Yani yönetsel olarak ne kadar afete hazır olunursa olunsun bireysel hazırlıkların tamamlanmadığı bir bölgede gerçekleşecek doğa, insan ya da teknoloji kaynaklı büyük bir olay veya kaza afet sonucunu doğuracaktır. Çünkü kaynağı ne olursa olsun afetler sonuçları itibariyle sosyal bir olaydır ve toplumları etkiler.

Yani hastanelerde hizmet sunan sağlık personelleri, okullarda görev alan eğitimciler, bankalarda, fabrikalarda, kamu kurumlarında kısaca tüm işyerlerinde üretim ve hizmet sürekliliği sağlayan çalışanlar ve hatta afet yönetim çalışmalarında görev alacak bireyler afetten zarar görürse hem günlük yaşamın kesintiye uğraması hem de afet sonrası yürütülmesi gereken çalışmaların aksaması kaçınılmaz olacaktır. Bu nedenle afetlere yönelik gerçekleştirilen çalışmaların temelinde birey yer almaktadır ve yürütülen çalışmaların mutlaka toplum merkezli, aktif katılımı teşvik eden çözüm ortaklığı sunan anlayışlarla gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

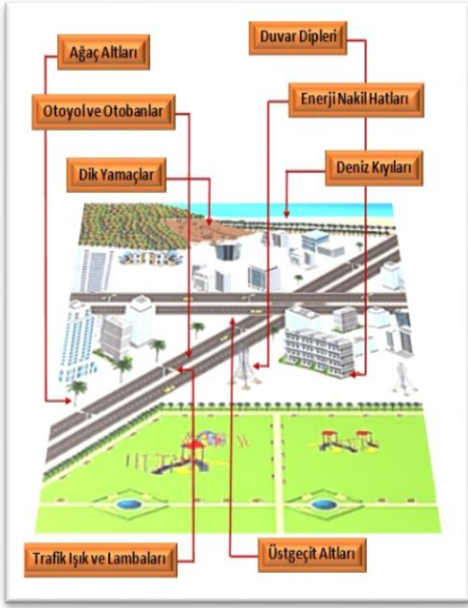
Afetlere yönelik yürütülen faaliyetlerde bu anlayışın toplumsal karşılığını sağlayacak en etkili yöntem ise birey, kurum, kuruluş, yerel ve merkezi yönetim düzeyinde gerçekleştirilecek planlama çalışmalarının birbirleri ile oluşturacakları uyumdur.

Planlama çalışmalarının temel amacı doğa, insan ya da teknoloji kaynaklı afet ve acil durumlara neden olabilecek herhangi bir olay veya kaza anında ve sonrasında insan yaşamına ve mekânlara zarar verebilecek risklerin olay veya kaza öncesinde mümkünse bertaraf edilmesini değilse neden olacağı zararı en aza indirilmesini sağlamaktır. En basit tabiri ile hastalığın doğru tespit edilerek uygun tedavi yönteminin belirlenmesi ve bu yöntemin uygulanması süreci denebilir. Afet ve acil durumlara ne zaman ve nerede karşılaşılacağı öngörülemediği için afet öncesi planlama çalışmalarının yapılması hayati önem taşımaktadır.

Yasal sorumlulukları bulunması nedeniyle merkezi ve yerel yönetimler ile kurum ve kuruluşların afet ve acil durumlara yönelik planlama yapma yükümlülükleri bulunmaktadır. Ancak yapılan planlar nihai etkilenicisi olan kurumlarda çalışan bireyler ya da il, ilçe ve mahalle düzeyinde kent sakinleri tarafından merak edilip öğrenilmez.

AFET EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Hatta çoğu zaman yasal zorunluluğun bir gerekliliği olarak yapılan planlar kâğıt üzerinde kalmakta ve sadece denetlemelerde “afet ve acil durum planlama çalışmalarını yapıyoruz” demek için kullanılmaktadır. Bu durum ise afet ve acil durum anında yapılan planlama çalışmalarının işletilememesine ve tarih boyunca yaşadığımız afetler sonrası karşılaştığımız tablolarla tekrar karşılaşmamamıza neden olmaktadır.

Bu nedenle gerek kurumsal düzeyde gerekse yerel ve merkezi düzeyde yapılan afet acil durum planlarının vatandaşları ilgilendiren kısımlarının öğrenilebilmesi ve hazırlanan planların daha sağlıklı işletilebilmesi için her ailenin de afet ve acil durum planını hazırlaması gerekmektedir.

Afetin ne zaman olacağı genellikle öngörülememekte ve gün içerisinde her aile bireyi iş yeri, okul veya ev gibi farklı mekânlarda bulunabilmektedir. Aileler tarafından hazırlanacak afet acil durum planları ile her nerede olunursa olunsun olası bir afet anında aile üyelerinin hangi acil durum güzergâhlarını kullanabileceklerini, kendilerine en yakın toplanma alanının nerede olduğunu, çocuk okulda ise nasıl okuldan alınacağını, iş yerinin afet ve acil durumlarda ne tür yaklaşımlar sergileyeceğini planlarına dâhil edebileceklerdir.

Bu durum ise bireylerin yaşadıkları veya çalıştıkları semtlerdeki acil durum yollarını yerel ve merkezi yönetimler aracılığı ile sorgulamasına, çocuklarını gönderdikleri okulların afet ve acil durum planlarına aktif katılımlarına ve çalıştıkları iş yerlerinde üzerlerine düşen sorumlulukları ve karşılaşılabilecek sorunların çözümüne aktif katılımlarına olanak sağlayacaktır.

Böylece hazırlanan planlar bireyler tarafından talep edilen ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilerek toplum tabanlı bir yapıya oturtulabilecek, işlerliği sorgulanarak düzenli tatbikatlarla denenmesi sağlanabilecektir.

Olası bir afet ve acil durum anı için olası tüm riskler öngörülerek hazırlanan, düzenli tatbikatı yapılan ve tüm aile üyelerinin katılımı ile hazırlanan planlama çalışması, afetler sırasında oluşabilecek paniği engelleyecektir.

Aileler tarafından hazırlanacak aile afet ve acil durum planı standart olarak;

- Yaşanılan il, ilçe ve mahallede afet ve acil durumlara neden olabilecek veya risk oluşturabilecek hususları,
- Yaşanılan binanın yapısal sağlamlığını,
- Ev içerisinde kullanılan eşyaların olası sarsıntılarda neden olacağı zararları,

AFET EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

- Afet anında bir arada olunmadığı durumlarda acil durum buluşma yerlerini ve aile üyeleri ile nasıl iletişim kurulacağını,
- Afet anında gerekli olabilecek temel yaşam ihtiyaçlarını,
- Aile üyeleri arasında varsa çocuk, yaşlı, engelli bireylerin özel ihtiyaçlarının nasıl karşılanacağını,
- Önemli evraklara nasıl ulaşılacağını,
- Afet ve acil durum anında nasıl davranılması gerektiğini,
- Hangi durumlarda ve nasıl acil durum numaralarının aranacağını,
- Hangi durumlarda nasıl tahliye olunacağını,
- Tahliye olunması gerektiğinde evdeki elektrik, doğalgaz ve su gibi altyapıların nasıl kapatılacağını,
- Yangın, sel gibi ikinci risklere karşı ne tür önlemler alınabileceğini açık ve net bir şekilde cevaplamalıdır.

Bu standart adımın haricinde hazırlanacak aile afet planı aile üyelerinin özel ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi ve yapılan tüm hazırlık çalışmalarının ve planların olası bir afet veya acil durum anında istenilen performansta işletilebilmesi için öncesinde tatbikatlar ile test edilmesi gerekmektedir. Tüm bu hazırlık çalışmaları afetler konusunda karamsarlık oluşturulmadan afetlerin etkilerinden korunabilmenin sağlanabilmesi için afet riskinin ülkemizin değişmez bir gerçeği olduğunun farkındalığı ile yapılmalıdır.

Unutmamak gerekir ki afetlere yönelik yapılan tüm hazırlıkların temelinde insan can ve mal güvenliğinin sağlanması, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ekonomik kayıpların önlenmesi, iş ve günlük yaşam sürekliliğinin korunması yer almaktadır. Bütün bu nedenlerden dolayı afetlere hazırlıkta tüm bireyler sorumluluk sahibidir.

